

Прочети внимателно текста и отговори на въпросите:

- Каква е според вас, господин Хайтов, ролята на семейството за формирането на човека?

- Много е важна! Това е толкова явно, че ми е дори неловко да говоря на тази тема. Друг е въпросът как в действителност се възпитават децата в нашите съвременни семейства и въобще как се е променило семейството като възпитателна среда през последните десетилетия.

- Вие какво мислите по този въпрос?

- Мисля, че семейството загуби доста от значението си като възпитателна среда. Имам предвид връзката «родители – среда», която се отбегна и изтъня, след като майките заработиха навън от къщи. Сега децата и родителите се виждат за кратко, набързо, говорят си малко, главно за училището.

- С какво, мислите, родителят най-силно влияе за възпитанието на своите деца в нашето съвременно семейство?

- С личния пример. Словесните поуки: «това трябва», «онова не трябва», «това бива», «онова не бива» се изпаряват при първото примерче, което показва на детето, че родителят му едно говори, друго мисли, а върши – трето и четвърто. Образци на поведението се усвояват главно от родителския пример, като от най-голямо значение според мен е трудовият климат в семейството. Трудолюбивите родители, без да искат, развиват и у децата си творчески наклонности особено когато те съзнателно вкореняват у тях трудови навици. Няма по-полезно нещо за децата от приучаването им на труд. И няма по-вредно, когато родителите – миломайковци, се впрягат сами да вършат всичко, за да имали време децата им «да учат». Времето за учене не се свършва, дори до края на живота, а времето за вкореняване на трудовите навици изтича горе-долу докъм десетата година и пропуските в това отношение са непоправими. Ние, сегашните българи, имаме една порочна склонност: да правим лесен живота на децата ни, а това е, чини ми се, най-голямата поразия в семейното възпитание.

- А сега, позволете да попитам, какви добродетели формираха у вас вашите родители?

- Моите родители нито време са имали, нито намерение да се замислят за моето възпитание. Те просто ме накараха да работя. А другото само се намести. Велико възпитателно средство е трудът! Второ като него няма! Казали са го мнозина. Аз си позволявам да го повтора и бих го повтарял непрекъснато.

(По Николай Хайтов)

4	<p>Тълкувай смисъла на изразите от текста чрез синонимен израз или едно изречение:</p> <p>Трудовият климат в семейството –</p> <hr/> <hr/> <p>Родители-миломайковци</p> <hr/> <hr/> <p>Възпитателна среда –</p> <hr/> <hr/>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>
5	<p>С какво според автора се отличава съвременното семейство?</p> <p>Отговори на въпроса с 1-2 изречения.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>
6	<p>Коментирай с 2-3 изречения какво според тебе значи да развиеш творческите си наклонности.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>
7.	<p>Озаглави текста, като назовеш темата му, и запиши заглавието.</p> <hr/>	<p>L/0/1/2</p>	<p>L/0/1/2</p>

8.	<p>Резюмирай с 2 - 3 изречения какъв е идеалът на семейството според автора на този текст, като назовеш не по-малко от 4 особености.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1/2/3/4</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1/2/3/4</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>
9.	<p>Определи кои от изречените долу времена се срещат в текста. Запиши по един пример в съответните редове.</p> <p>Сегашно време _____</p> <p>Минало свършено време _____</p> <p>Минало несвършено време _____</p> <p>Минало предварително време _____</p> <p>Бъдеще време _____</p> <p>Минало неопределено време _____</p>	<p>L/0/1/2/3/4</p> <p>L/0/1/2</p>	<p>L/0/1/2/3/4</p> <p>L/0/1/2</p>
10.	<p>Употреби и запиши думата <i>човек</i>:</p> <p>1. В съчетание с числителното 2: _____</p> <p>2. В съчетание с думата <i>няколко</i>: _____</p> <p>3. Вместо точки в следните изречения:</p> <p>_____ се замисли и започна бавно своята история.</p> <p>В легендата се споменава за _____, който със своите думи омагьосвал всички.</p> <p>Нямаше _____, който може да предаде тези невероятни събития.</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5</p>

11.	<p>Препиши текста, като поправиш грешките.</p> <p>Започва фалшифициране на успехът след което нашето добронамеренно желание да истискаме всичките учителски дарби в полза на изоставащия ученик се превръща за добросъвесния учител в истезание.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1/2/3/4/ 5/6	L/0/1/2/3/4/ 5/6
12.	<p>Състави и запиши 3 /три/ изречения, като употребиш думата „твърд” в различни значения /можеш да промениш формата на думата – род и число/.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3
13.	<p>Кои от тропите са употребени в текста? Открой и, ако има, запиши по един пример:</p> <p>Епитети _____</p> <p>Олицетворения _____</p> <p>Метафори _____</p> <p>Сравнения _____</p>	L/0/1/2/3/4	L/0/1/2/3/4

14.	<p>Прочети изречението и запиши верните твърдения от дадените в скобите:</p> <p>Ролята на семейството за формирането на човека е много важна, но друг е въпросът как в действителност се възпитават децата в нашите съвременни семейства и въобще как се е променило семейството като възпитателна среда през последните десетилетия.</p> <p>Това изречение е _____ (сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>
15.	<p>Преобразувай пряката реч в косвена и запиши изречението.</p> <p>Събеседникът се обърна към писателя:</p> <p>- А сега, позволете да попитам, какви добродетели формираха у вас вашите родители?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1/2</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1/2</p>
16.	<p>Назови имена на трима български поети и произведенията им, в които те споменават за своите родители или родния дом.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>
17.	<p>Посочи кой е авторът на следните строфи.</p> <p>1) «Обичай своята родина, Земята родна, бащин кът И ще познаеш дълъг път Ще видиш може би чужбина. _____»</p> <p>2) «Освен теб, мале, ниткого нямам, Ти си за мене любов и вяра; Но тука вече не се надявам Тебе да любя: сърце догаря!» _____»</p> <p>3) «Да те пресрещне старата на прага И сложи чело на безсилно рамо, Да чезнеш в нейната усмивка блага И дълго да повтаряш: мамо, мамо...» _____»</p>	<p>L/0/1/2/3</p>	<p>L/0/1/2/3</p>

18.	<p>Открий в първата колонка името на героя, на когото принадлежат тези думи, и със стрелки покажи, от коя творба е (във втората колонка) и кой е авторът (в третата колонка).</p> <p>«А сега света... става други: ... една майка, да речем, дето разбира от сегашното, не трябва да остави дъщерята си на мазание, на прание, на промивание, защото ръцете ѝ се развалят. Сетне не бива да готви, защото че от огъня лицето ѝ се разваля, упръхва».</p> <p>Злата «Маминото детенце» Елин Пелин; Неновица «Немили-недраги» Д. Войников; Бръчков «Снаха» Любен Каравелов; Благолаж «Криворазбраната цивилизация» Иван Вазов; Дядо Цоно «Косачи» Йордан Йовков; Севда «Кошута» Георги Караславов</p>	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3
19.	<p>Попълни празните места в следния текст с необходимите думи и дати.</p> <p>Иван Минчев Вазов е роден на _____ в гр. _____.</p> <p>Учи в родния си град, после в _____ и _____.</p> <p>Живее за кратко в _____, където срещата с хъшовете насочва младия поет към патриотично-граждански теми, на които остава верен цял живот. Работи като _____ и като _____, за кратко е _____ на народното просвещение. Но основното му призвание – писателството. През _____ излиза първата му стихосбирка " _____ ", романът " _____ " е написан в град _____ и публикуван през _____ г. създава творби във всички литературни жанрове. Сред тях са и повестите « _____ » и « _____ ». Умира през _____ година.</p>	L/0/1/2/3/4/ 5/6/7/8/9/10 /11/12/13/1 4/15/16	L/0/1/2/3/4/ 5/6/7/8/9/10 /11/12/13/1 4/15/16

